

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Nekoliko o letošnji trgatvi.

Kjer so po Dolenjskem še stari vinogradi dobro ohranjeni, je letos hvala Bogu kaj obilo krasnega grozdja. Veliko več pa ga je po novih, na ameriških podlogah že cepljenih vinogradih. V prvih kakor družih, posebno pa v družih, že grozdje prav lepo zori. In ker imamo do sv. Mihela, ko se po Dolenjskem trgatev navadno prične, še celi mesec, nadjati se je zopet enkrat prav fine kapljice, kakeršne se že dolgo po Dolenjskem pridelalo ni.

Z ozirom na to, da je dolenjsko vino, ravno vsled trtne uši, v poslednjih letih v ceni kaj močno poskočilo — tako kakor nikjer drugod — imelo bode tudi letošnje dolenjsko vino, dasi ga bode dosti, gotovo visoko ceno; to tembolj, ker se je nadjati, da bode prav dobro, fino. Da bode pa letošnje dolenjsko vino v istini prav dobro, to odvisno ni le od vremena samega, ampak tudi od

naprave vina. Z napačno napravo poniža se kaj lahko dobrot, torej tudi cena vina, s pravo se mu jo povzdigne. Da je temu istinito tako, prepričal se je marsikdo v svojo lastno škodo šele v prošlem letu 1896.

Spregovorimo torej danes nekoliko o letošnji trgatvi oziroma o napravi vina, kakoršno za pravo smatramo ter si jo želimo.

1. Pred vsem si mora vsak za napredno vinarstvo vneti Dolenjec želeti, da se s pričetkom trgatve kar le mogoče odlaša. Ne s sv. Mihelom, ampak s sv. Terezijo naj bi se trgatev pričela, seveda — ako bodo vremenske razmere to dopuščale. Bolj pozno ko se prične trgati, več časa ima grozdje da zori, in boljše je potem seveda tudi vino.

-2. Cvička, to je rudečega vina, napravil naj bi vsak vinogradnik manj ko le mogoče. — Verjemite nam, dolenjski vinogradniki, da se nam Stajerci, Vipavci in drugi napredni vinogradniki posmehujejo, ko vidijo, da se na Dolenjskem še vedno rudeče vino (cviček) pravi. Belo vino,

PODLISTEK.

Naš Luka.

(Priredil za kratek čas M. Mk.)
(Konec.)

„No, pa srečno možje, hvala za pijačo, blago pa tje k Židanu potegnite, saj veste kje se prešiči prodajo in vagajo,“ de stražnik.

Ljubljanski mesar J. kupi od Luke prešiče po 22 kr. stari funt; hitro jih zvaga in Luki pravi: „Luka, ali veš koliko so prešiči zvagali?“ Luka mu odgovori: „Gasput, nič!“ „Lej ga mrharja lej, ti Luka bi se še rad z nami Ljubljančani ponorčeval, kaj ne?“ „Ne gasput, še sedaj pravim, da prešiči niso nič zvagali, saj ste vi vagali.“ Dobri mesar J. smehljuje Luki pravi: „No, stopi z menoj v krčmo, da te plačam.“ „Likof“ je tudi moral biti, saj pri ljudeh je že tako navada, da za vsako reč „likof“ pijo, naj bo že človek rojen ali pokopan ali pa prešič prodan, pijača mora biti.

Luka kupi v Ljubljani vrečo soli, nekaj kave in sladkorja za očeta in mater, za otroke rožičev

in tržaških fig, sam sebe tudi ne pozabi, kupi si višnjev predpasnik, tobaka za nosljanje in danes še smodk, ktere tako ljubi, da vse izkadi, kar do ust drži, le „čik“ za nedeljo prihrani, da v cerkvi prežvekuje, kakor kaka goved. V Ljubljano rad hodi, kak „čik“ pobere in si misli:

„Star soldat po cesti gre,
Čik pobere, dober je.“

Znal je pa še druge lepe in pomenljive pesmice, kakor:

„Štefek in Štefulica,
Šta jela čebulico,
Čebulce ni b'lo,
Sta pila vodo.“

Iz Ljubljane domu gredoč, (bilo je vreme spremenljivo, zdaj solnce zdaj dež,) pa je bolj natihoma brenčal to-le:

„Solnce sije,
Dež gre,
Petelin poje brez glavé,
Dekla pometa brez metlé,
Malin melje brez vodé“ itd.

Naš Luka srečno domu pride zjutraj ob štirih. Željno so ga pričakovali vsi, posebno otroci, ker so vedeli, da Luka iz Ljubljane nikdar prazen ne

črno vino, to sti — ako se smemo tako izraziti — moderni barvi dandanašnjih vin. Rudeča barva znači stari testament. Marsikdo bi zamogel oporekati nam, češ: a, kaj barva, samo da je prava dobrotu; pa naj bode dobrote kakoršne hoče. No, temu pa ni istinito tako, kajti ako skušamo povsod in v vsem dandanašnji napredovati, zakaj bi ne tudi v vinarstvu gledé barve vina? Zakaj bi to ne, ko je dognana istina, da si vsak, kdor vino kupuje, v rudečem vinu nižjo ceno išče kakor pa v belem ali črnem, in naj bode ravno iste dobrote ali pa še boljše. „Rudeče je, cviček je,“ reče kupec, pa ga noče tako dobro plačati, kakor bi jednako ali pa še slabše belo ali pa črno vino plačal. Kdor ima malo črnega grozdja, tako da se mu znabiti ne izplača črno vino napravljati iz njega, naj po vipavskem načinu spodlije, pa bode tudi iz črnega grozdja belo vino zadobil. Spodliva se pa tako-le: Pobere se najprej belo in rudeče grozdje, in to se zmasti; potem pobere se pa črno, katero se hitro zmasti, mošt zlije se koj, brez da bi kaj kipeti pričel v kad, v kateri se nahaja drozgalica belega vina. Tropine črnega grozdja porabi se za napravo domače pijače.

3. Dalj časa kakor šestdeset ur ne pusti nihče mošt belega vina na tropinah kipeti; šestdeset ur račun se pa od tedaj, ko so se tropine na površino mošta dvignile ter tako zvani klobuk napravile. Ako se pusti dalj časa, znabiti še celo po osem ali še več dni mošt belega vina s tropinami vred kipeti, potem postane vino dosti pretrdega, neprijetnega okusa in dosti pretamne barve. Kaka, povsem drugačna bi bila bela vina belokranjska, da jih tako neusmiljeno dolgo na tropinah ne pusté

pride. Ko je konje izpregel in v hlev spravil, da se najedó in spočinejo, pobere z voza nakupljene reči in jih nese v hišo. Veliko je vedel povedati, kako se je po poti godilo in kako veliko mesto je Ljubljana, le to se mu je čudno zdelo, da v Ljubljani toliko ljudi pohajkava, hodi gori in doli, rekel je: „menda nimajo nič dela? ko bi pri nas v Suhikrajni bili, bi že delo dobili. Sedaj ko je čas košnje, bi šli eni kositi, eni mešati, eni grabiti, in otroci bi pa s „šajtergo“ mrvo skupaj vozili, pa bi bilo. Kako je pri nas za delavce hudo, včasih še otroka ni doma, da bi teletom dal jesti in jih napojil. Ko bi jaz zapovedoval, bi že tako naredil, saj vem, kaj sv. pismo pravi: „Kdor ne dela, naj tudi ne jé!“ postopače bi pa dejal v prtnene hlače, kakor jih pri nas nosimo, pa bi bilo,“ tako modruje Lukova bistra glavica.

Luka je dolgo let pri stariših živel, oče ga nič kaj radi niso imeli, ker jim je rad ugovarjal. Pogostokrat je moral slišati trdo besedo: „Ti debeloglavec ti, ali boš zmeraj tak?“ Ker je pa očetu večkrat kaj s pota prinesel, posebno tobaka

kipeti?! — Stanovitost vina pa nima s predolgim kipenjem mošta s tropinami vred nikake ugodne zveze. Ako bi imelo dolgo kipenje mošta na tropinah, toraj trdost, trpkost vina, stanovitnost istega za posledico, potem bi ne imeli Nemci, potem bi ne imeli Stajerci, kateri mošt belega grozdja niti jedno uro na tropinah kipetine pusté, stanovitnih vin. V istini imajo pa popolnoma stanovitna vina.

4. Nihče naj ne zliiva lanskega vina (to je vina leta 1896.), katerega ni prodati mogel, med kipečo drozgalico letošnjega vina, z namenom, s tem letošnje vino popraviti, zboljšati. (Drozgalico imenujemo tropine z moštom vred).

(Dalje sledi.)

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Da bi se dosegla sprava med Čehi in Nemci, je povabil ministerski predsednik grof Badeni nekatere najvplivnejše voditelje obeh narodnostij k pogovoru na Dunaj. Čehi so se hoteli vdeležiti razgovora, liberalni Nemci so pa odpovedali vdeležitev. Vidi se, kako strašno so zagrizeni. Na ta način torej Badeni ni prišel iz zadrege. Pomagati si hoče na drug način. In upati je, da si na ta način bo. Sklical je za ta teden voditelje desnice, da se bodo v zvezi z ministri posvetovali o političnem položaju, vzlasti seveda, kako bo treba postopati proti nemški obstrukciji v državnem zboru.

Češki katoliški shod se je vršil prejšnji teden v Kraljevem Gradcu. Bil je res sijajen shod. Vdeležba mnogobrojna.

za nosljanje, kajti na stare dni so kadenje opustili, se jim je zelo prikupil, ostal pa je vedno nagle jeze in kosmatih ušes, sicer je pa dobra duša; ljudje ga imajo radi, ker jim katero ribniško pove, posebno kadar so pri jedi. Luka ne kolne, le „primejtrikrat“ veliko trpi, dela rad, pije še rajše, še „ta kratkega“ se ne boji, je rad „fajhten,“ kakor marsikteri drugi. On nosi še sedaj rad težke, okorne črevlje, menda si misli: „Saj tudi Adam ni imel črevljev „na biks,“ Eva pa tudi „štifletev“ ne.“ Luka dobro ve, kak mora kmet biti, da dobro izhaja, posebno župan ne sme biti, sicer pride kmalo na boben. Kedor hoče na „osla“ priti, mora biti: 1. župan, 2. lovec, 3. konje mora imeti, da se okrog vozari, 4. kvartati mora in 5. pa ba . . . — „Luka, kako to veš,“ vpraša ga nekega dne Vranovec. „No, Vranovec, to ti lahko dokažem. V naši občini Konjski smo imeli župana, ki je imel te lepe lastnosti in kmalo je prišel s „konja“ na „osla“ pa še zadolžil se je hudo. Če kedo tega ne verjame, naj le poskusi, bo že videl, počem je „kofé.“ Luka pravi še na dalje:

— V hrvatskem saboru razkrivajo pristaši opozicije strahovite reči, ki so se godile ob zadnjih volitvah. Vladna mažaronska stranka mora poslušati silno rezka očitavanja in pritožbe zaradi svojega nezaslišanega pritiska na ljudstvo ob volitvah. Pa kaj se hoče: Ona ima večino! Opozicijonalcu v kljub vsem ognjevitim govorom in prepričevalnim dokazom ne bodo mogli dosti ali ničesar opraviti.

Ogrski protestantovski duhovniki so tudi izpoznali, kako pogubni so cerkveno-politični zakoni, za katere so se prej tako zelo ogrevali. Na ministra so naredili prošnjo, v kateri želé, naj jih podržavijo in dajajo letno plačo 1000 gld. in državno pokojnino.

Kaj je novega po širokem svetu?

Čast ujaljene Italije sta reševala dva princa na prav novodoben način. Princ Henrik Orleanski se je o neki priliki slabo izrazil o italijanski armadi. Sicer se je lahko, ker je pred Abesinci imenitno bežala. Ali iz tega govorjenja je prišla žalivna posledica. Nečak italijanskega kralja, grof Turinski, je zato pozval princa Henrika na dvoboj. Oba sta bila ranjena, vendar princ Henrik bolj. Italijanski liberalni listi zato prosljavljajo grofa Turinskega, ker je „rešil“ čast italijanskega orožja. Smešno, nespametno! Koga je neki prepričal o slavi in časti italijanske vojske s takim nespametnim, protikatoliškim dejanjem!

Trinajst francoskih delavcev je dosti boljše pokazalo svojo ljubezen do Cerkev in domovine: Sli so se poklonit v Rim papežu. Sveti Oče so jih sprejeli s prelepim nagovorom.

„Jaz, „primejtrikrat,“ bi raje polhe lovil, kakor župan bil, od polhov bi vsaj kaj užitka imel, če družega ne, vsaj polhovo kapo, od županstva pa nič družega ne, kakor polno sitnosti in stroškov.“ Vranovec mu pritrdi rekoč: „Luka, ti si pa tič, moder kakor Salomon.“ Luka nadalje pravi: „Ne tako, Salomon pa že ne, če tudi čukasto gledam. Vranovec, veš, pri „Šalamonu“ v Višnji gori smo pa vendar marsikatero modro rekli, pa tudi ktero zakrožili, ker nam je „metličan“ v glavo silil.“ „Kako ste peli?“ vpraša Vranovec. Luka odgovori: „Tako-le:“

„Ta šmentana pijača,
Ima tako lastnost,
Da kmeta, berača,
Pripravi v norost.
Še ta žlahtna gospoda,
Dobi jo po glavi,
Da s kmečkim narodom,
Se valja po travi.“

„Luka! Luka!“ pravi Vranovec, „ti si vražje seme, ki vse znaš, take pesmi še svoj živi dan nisem slišal, a poskusil in videl sem pa že večkrat, da je resnična.“

Francoske republike predsednik Faure je bil v Petrogradu navdušeno sprejet. Rusko-francoska zveza je sedaj potrjena uradno. Car je sam govoril v neki napitnici o „novi vezi med obema prijateljskima in zvezanima narodoma.“ Francozom je to zelo, zelo všeč. Nemcem pa — umevno — ne tako. No, pa lahko se tudi Nemci pomirijo: nova zveza hoče le mir ohraniti v Evropi.

Piše se nam:

Iz Stopiške fare. — Prijazno slovesnost smo obhajali na praznik Vnebovzeta Marijinega o priliki blagoslovljenja Blatnikove kapelice. Slovesnost počastil je med drugimi tudi g. župan Jožef Zurck je na čelu nekaterih odbornikov vsem v spodbudo korakal v slovesnem sprevedu pred podobo nebeske Kraljice. Glasno je odmeval izmed dolge vrste pobožnega ljudstva sv. rožnivenec, in goreča molitev potihnila je šele tedaj, ko se je približal slovesni trenutek blagoslova. Po blagoslovu spodbujal je domači gosp. župnik v kratkem in primernem nagovoru zbrano množico, naj vsikdar, kakor danes, hodi po Marijinih stopinjah, da si zagotovi izveličanje. Po litanijah sledile so še ginljive Marijine pesmi, in slovesnost je bila končana ter ostane vsem udeležnikom v prijetnem spominu.

Bog daj, da bi krasni kip „Majke božje Bistričke“ mnogredoče v nemal k ljubezni do nebeske kraljice.

Iz Sv. Križa pri Litiji. Dne 22. avgusta se je tu ustanovilo „katol. izobrazevalno društvo.“ Svet napreduje in tako mora tudi naše slovensko ljudstvo napredovati, na podlagi katoliške vere. Da se pa ljudstvo izobrazuje, treba se je družiti v društva. Omenjeno društvo ima namen, na podlagi katoliške vere, svoje ude poučevati o verskih resnicah, ? gospodarskih in obrtnijskih zadevah, voditi jih na podlagi

„No Vranovec, ti si tudi muhast, povej no katero!“ dé Luka. Luka: „Ljudje pravijo, da ni hu . . . ča, kaj pa ti praviš?“ Vranovec potegne prazno mošnjo iz žepa, ter pravi: „Veš Luka, to je hu . . . , ker nič notri ni! Če človek groša nima, si še kruha kupiti ne more, ali ni tako Luka?“ „Je, je; pa tudi tobaka za nosljanje ne, to je „žajfa,“ odgovori Luka. „Pri meni, Vranovec, je po navadi vsako leto „kebrovo“ leto, kajti v meburčku se dobi le še kak vinarček, zlate krone pa še nisem do zdaj nobene videl, odkar so izšle iz cesarske kovačnice; ako bo tako trda za nebeske krone, bo pač malo ljudi v Abrahamovem naročju, k večjemu judje. Mi kristjani smo povsod zadnji, le kadar nas preganjajo, smo prvi. Ne čudim se, da je tako, jaz dobro poznam nekatere ljudi, kakšni so,“ pravi Luka. „Kristjanu se ne more dobro goditi, ker „primejtrikrat“ nekteri tako grdo kolnejo, jaz pa nikdar ne; nekteri še Boga zgubijo ali prodajo. Viš Vranovec, ko sem po svejtu hodil, slišal sem marsikatero, ki ni bila krščanska. Ko sem svoje dni Krajncane do Litije

katoliških resnic do prave omike in jim napravljati kako pošteno razvedrilo. Društvo pa to dosega s tem, da udje beró katoliške časnike in dobro zabavno-poučne knjige, da poslušajo predavanja, govore in peštene zabave. Društvo ima torej lep namen, je katoliško brez liberalne primesi; je bralno društvo, pa tudi nadomestuje delavsko društvo, ako se tako vsled premalega števila delavcev ne more ustanoviti; po možnosti je tudi pevsko društvo. Zato snujte po Dolenjskem povsod enaka društva!

V odbor so voljeni sledeči gg.: Janez Pristov, predsednik; Janez Tomše, predsednika namestnik; Franc Gerden, tajnik in knjižničar; Jože Oven, blagajnik; Janez Kotar, Janez Bevc, Jožef Potrebujes, Janez Resnik, odborniki.

Naprej za katoliško-narodno organizacijo!

Iz Metlike. — Dne 20. avgusta ob 4. uri zjutraj nastal je ogenj v kleti posestnika Jureta Tomca iz Svržakov št. 2, ki je poslopje s krmo in raznim orodjem v kratkem vpepelil. Vsa škoda znaša 320 gld. Tome ni bil zavarovan. Da se je ogenj lokaliziral, ter da so se sosedna stanovanja in druga poslopja, katera so bila požarnemu žrelu zelo nastavljena, škode očuvala, zahvaliti se je edino našim vrlim požarabrancom, kateri so takoj v polnem številu z brizgalnico na mesto požara prišli in kot levi planili čez njega, da ga vdušijo. Tem vrlim možakom pomagalo je tudi drugo občinstvo, kar je vse hvale vredno, in posebno priznanje zaslužijo dekleta in žene, katere so marljivo vodo nosile, da je bilo mogoče ogenj vničiti. Kako da je požar nastal, se dosedaj še ne vé.

Podpisano županstvo šteje si v dolžnost, da se požarni brambi Metliški in vsim tistim, kateri so ogenj gasiti pomagali, najtoplejše zahvali; ob enem pa se tudi prosi, da bi v bodoče ravno tako vsak po svojej moči požarno brambo krepko podpiral.

Županstvo mestne občine v Metliki,
dne 21. avgusta 1897.

Jutraš, župan.

vozil, sem pri L. celo zvedel, da so Litijani „Boga“ prodali, Savljani pa „Malega Miklavža“ doli v Renke. Bogu bodi potoženo, če bo tako šlo, bo še huda, huda; ni čuda, če grmi, treska in če zemlja kašlja, da se vse trese, kakor šiba na vodi, hm, hm! Vranovec, taka je ta dlaka,“ pravi Luka. „Toda, hvala Bogu in . . . še se dobijo ljudje, ki radi molijo, še raje delajo, ob nedeljah in praznikih v cerkev hodijo, o veliki noči svojo dolžnost o pravem času spolnijo, ni jim treba kobilarja čakati, da bi jih vprašal: „Ali si že bil?“ Veš, Vranovec, midva hočeya pri stari veri ostati, tudi pri starem vinu in denarju bi rada ostala, pa ga šmenta ni. No, hvala Bogu, da so le še tako dobri ljudje na svejtu, ki žganje delajo in prodajajo, to ubogemu človeku kar dušo priveže, da se ne izgubi. Mislim, da tacih dobrih ljudi je največ iz Abrahamovega rodu; saj pa ti „gajsti“ lahko povedó, kedo jih je rodil: „brinjevec“ je rodil „slivovko,“ „slivovka“ je rodila „hruškovec,“ „hruškovec“ je rodil „špirit,“ „špirit“ je rodil „jeruž,“ „jeruž“ je rodil „brlavca,“ vse pa je

Domače vesti.

(† G. Avgust Kulovic,) praktični zdravnik in posestnik v Toplicah, je po dolgotrajni mučni bolezni 31. avgusta ob 9. uri zvečer, 61 let star, mirno v Gospodu zaspal. Bil je blag in dober gospod ter ima posebno za Toplice premnogo zaslug. Mnogo let je županoval, ustanovil je gasilno društvo, bil je jako delaven pri okrajnem cestnem odboru in pri okrajnem šolskem svétu. Požar v Toplicah, ki je bil predpretečeni veliki petek, mu je zdravje vidno pokvaril. Naj blagi mož v miru počiva!

(G. Vilko Mlejnik) je prestavljen iz Vinice za družega kapelana v Semič.

(Včerajšni mejmašni sejm) je bil dobro obiskan, posebno živine je bilo izvanredno veliko; prignali so 1600 govedi, 125 konj in nad 3000 prešičev.

— (Prihodnji mesečni sejm) bo v ponedeljek 6. septembra. Ker je ves črnomaljski politični okraj zopet odprt za prešičji promet, in tedaj dovoljen dovoz in izvoz prešičev, je pričakovati živahne kupčije, sploh živahnega prešičjega sejma.

(Sejm v Brusnicah) bo v soboto 11. sept.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu vložilo je 263 strank 24.230 gld. 05 kr., vzdignilo 93 strank 15.911 gld. 19½ kr., toraj se je več vložilo 8.318 gld. 85½ kr.; posojil se je izplačalo 9 strankam 2.250 gld., stanje vlog znaša 403.658 gld. 72½ kr., denarni promet 58.917 gld. 84½ kr.

(Poslanec g. Viljem Pfeifer) potuje sedaj po Belokranjskem, da se prepriča o škodi, ki jo je tamkaj napravila toča.

(Sprejem učencev) v deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu je podaljšan do 30. septembra.

(Bike plemenjake) Belanske-Pincgavske pasme oddajal bode deželni odbor meseca septembra t. l. najpred občinam, potem pa tudi drugim živinorejcem pod navadnimi pogoji. Prošnje naj se pošljejo do 25. septembra t. l. deželnemu odboru.

rodila spridena voda, v kateri se „pacajo“ človeški želodeci in možgani. Na vse to ti povem, Vranovec, pošteno živimo, bo že kako,“ dé Luka; „naj bo vse drugo kakor hoče, da le dušo pošteno rešimo, da se nam ne bo o nji porogljivo reklo kakor o Burklježevi Urši: „Stara baba sedem let brez duše živi, koliko let pa še-le z dušo!“ —

„Ej, Luka! Luka! tebe čaka po smrti huda muka,“ pravi Vranovec. Luka mu odgovori: „Veš, Vranovec, zmeraj sem vesel, še bolj bom pa v nebesih, kjer vedno angeljci božji „glorijo“ pojó, kakor zdaj naš gospod v cerkvi. Dobro še pomnim, kako so petelinčki peli pod hinjsko cerkvijo, ko sem jih gori peljal za novo mašo. „Kikiriki-i-i“ so peli, jaz pa sem veselega srca djal: Le pojte le, danes je še vaš dan, jutri bo pa gospodov, ko bodo zapeli „glorijo:“ „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.“

Na koncu sva, dragi čitatelj, mislim, da tudi ti privoščiš našemu Luki, naj še dolgo let noslja, pa tudi drugim „šnofati“ da.

(Sodnijske uradne ure) so podaljšane in sicer se bode od novembra dalje uradovalo od 8. do 1. in od 3. do 6. ure. Kaj lepa uredba bi bila pri tej priliki, da bi se ne vabilo silno veliko strank na jedno uro, za kar sodnja že naprej vé, da jih ni moč odpraviti mnogokrat vse dopoldne.

(Novomeški akademiki) priredé, kot vsako leto, tudi letos v jeseni, in sicer dné 18. septembra svojo „Besedo“. Smelo se lahko trdi, da spada veselica tukajšnjih akademikov med najpriljubnejše našega mesta. Tudi letošnja ne bode kar nič zaostajala za svojimi vrstnicami, dà, po pripravah soditi, nadkrilila bode vse dosedajšnje, kajti koncertni del bode obsegal same odlične skladbe najmodernejših slovanskih, kot tujih skladateljev. Osobito „šesterospév“ iz „Prodane neveste“ in pa Beethovenove „Škotske pesmi“, bodo nekaj novega, pa tudi posebnega. Kar se pa tiče sledeče igre, pridobili so si akademiki od priznanega slovenskega pisatelja g. R. Murnika novo, še ne vprizorjeno jednedejanjko, ki je pisana tako duhovito in humoristično, da bode tudi najpristnejšega čmerneža izborna zabavala. Da pa bode sledeči ples živahen, o tem ni dvomiti. Pa ne samo zabavno, tudi resno stran ima to podjetje: Veseličin čisti dobiček namenjen je podpornima društvoma za slov. visokošolce na Dunaji in v Gradci. Dal Bog, da bi mnogobrojna udeležba hasnila v obili meri velekoristnima društvoma!

(Utonil) je 10. avgusta na Veliki Korani pri Šent Jerneju v neki mlaki štiriletni Franc Šterk.

—(Toča), ki je 9. avgusta po Belokranjskem pobila, ima žalostne posledice. Razbito je tako, da nimajo niti živine kam na pašo gnati, in jo morajo zdaj v najlepšem času v hlevu krmiti ter zimsko klajo rabiti. V neki dolini je ležala toča čez 8 dnij še dva metra na debelo. Drevje sedaj na novo cvet poganja, istotako trsje — seveda, na škodo prihodnjemu letu. Deželna vlada je zaukazala nabirati darove za ponesrečence. Na poziv, ki je še pred onim sl. deželne vlade v „Dol. Novicah“ razglašen bil, je došlo vredništvo: Neimenovana gospod. 5 gld., neimenovan gospod 1 gld., g. Jerman iz Slatnika 1 gld. 20 kr., gosp. Fani Bobič iz Novega mesta 1 gld. Potrdilo s zahvalo je pri vredništvu razvidno.

(Naznanilo.) Na novomeški gimnaziji se prične šolsko leto 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu. — Učenci, ki želé vstopiti v I. razred, morajo se v spremstvu svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov 16. septembra oglašiti pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesiti krstni list in obiskovalno spričevalo (šolsko naznanilo). Sprejemni izpit se vrši 17. septembra. — V ostale razrede (II.—VIII.) se bodo vpisovali učenci 16. in 17. septembra. — Na novo vstopivši učenci plačajo po 3 gld. 10 kr., drugi po 1 gld. takse.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo v Novem mestu,
1. septembra 1897.

(Pozor delodajalci in delavci!) S tem opozarjam one delodajalce in delavce, katerih podjetja morajo po postavi od leta 1888. zavarovana biti pri delavski zavarovalnici proti nezgodam v Trstu, da se udeležé polnoštevilno volitev v razne odbore, katere volitve se bodo v kratkem vršile, in sicer volijo delodajalci posebe, delavci posebe. — Skrajni čas je, da se slovenski podjetniki za ta zavod bolj brigajo, da ne bo treba potem, ko se nezgoda delavcu zgodi, za postavno pripadajočo podporo prosjati, ker le takrat se bo ta zavod bolj brigal za slovenske delavce, ako bodo sedeli Slovani v odboru. Na delo gospodje v

Ljubljani, Gorici, Trstu in v Zadru, storite svojo dolžnost, zjedinite se za odbornike, in blagoslovljen Vam bode vsak korak, katerega za ubogega delavca storite. Namestništvo v Trstu je zadnje volitve razveljavilo, torej: „Na delo Slovani!“ Ako se bodo postavili skupni kandidati, jih bomo svoj čas oglašili.

Razne vesti.

* (Železnica na goro Sinaj.) Neka angleška družba namerava napraviti železnico z zobastimi kolesi, kakoršnih je v Švici že mnogo, na goro Sinaj. Postaja bila bi blizo onega kraja, kjer je cesarica Helena, mati Konstantina velicega, dala velik kamenit križ napraviti, namreč blizo prostora, kjer je Mojzes deset božjih zapovedi od Boga, na kamenitih ploščah zapisane, prejel.

—* (Noetovo grobišče) imenujejo Turki na Libanonu neko obzidje, ki je poldrugi meter široko, 30 metrov dolgo. Nastala pa je ta pripovedka od kaj dobrega vina, ki v onem kraju raste in sicer brez vsega obdelovanja, kakor druge divje trte. Velikansko trsje, ki se dviga po starih hrastih, je debelo kakor čespljevo drevo in rodi čudovito lepo grozdje, katero pa pozobljejo večjidel ptiči ali različne druge živali. Deloma ga tudi prebivalstvo na Libanonu za vino natrga. To temno rudeče Noetovo vino je pa toliko močno, da kdor ga malo čašo povžije, ga prešine silna vročina, torej ga je moč le z vodo piti. Avgusta meseca se dobi v tistih krajih to vino liter za kacic 25 kr. naše vrednosti. Tukaj bi marsikdo, ki je prijatelj finih vin, petak rad dal za tako izborno kapljico.

* (Jetnikom v Ameriki) je dovoljeno ptiče imeti in izrepati. V jetnišnici države Michigan imajo jih mnogokrat do 600. Več kakor v treh četrtinah ječ dobijo po eno ali več gajbic s kanarčki. Ko se jame daniti, razvedrijo ptiči s petjem zaprte siromake jetnike. Po dnevu smejo jih v svoje delalne sobe nesti, ali pa zunaj ječe obešene imeti, ko se pa po končanem delu v ječe vračajo, imajo jih zopet seboj vzeti. Ta navada obstoji že več let in jetniški uradniki opazujejo, da je bilo mnogo brezserčnih in surovih jetnikov, ki so vsled tega rahločutni in usmiljeni postali.

Listnica uredništva.

Gosp. I, B v S. Hvala za poslano. O priliki porabimo. — Izbirajte manj znane stvari!

Loterijske številke.

Trst	14. avgusta	49	34	28	45	10
Gradec	21. „	50	63	75	16	62
Trst	28. „	26	23	12	44	30

Služba hišnika (Hausmeister).

Pri podpisaneu vodstvu oddati je služba hišnika z mesečno mezdo 12 gld., prostim stanovanjem in svečavo. Isti mora biti ali spretni krojač ali pa čevljar. Njegovi ženi izročeno je pranje telesnega perila učencev, proti ugotovljenem plačilu. Hišnik mora biti skozi pošten in trezen človek ter brez otrok. Prošnje sprejme podpisano vodstvo do vštetega 15. septembra; nastop službe 1. oktobra t. l.

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske
in poljedelske šole na Grmu,

dné 1. septembra 1897.

(210)

Razstava grozdja na Bizeljskem.

Vsem vinskim kupcem, posebno vinorejcem in drugim, kateri se za novo vinorejo zanimajo, naznanjamo, da se bode že lansko leto napovedana razstava grozdja

letos meseca septembra na Bizeljskem vršila.

Ob času razstave se napravijo od podpisanega vinorejskega društva izleti v bližnje gorice, kjer imajo vinogradniki in vinski kupci priložnost, se o našem napredku v novi vinoreji prosvedočiti, ter se lahko sami tudi prepričajo, da ima Bizeljsko in ves Breški okraj zopet vinorejstvo in še boljših vinskih pridelkov, kakor nekdanj v starih popolnoma po trtni uši uničenih vinogradih. Pri tej priliki se nudi posebno vinskim kupcem najlepša priložnost, stare vinske kupčije tu ponoviti in nove zveze skleniti.

Razstava grozdja se vrši 19., 20. in 21. septembra. Svečano odprtje razstave bode 19. septembra ob 9. uri zjutraj.

Vinorejsko društvo Bizeljsko,
meseca avgusta 1897.

Tajnik in blagajnik:
Anton Skubec.

Predsednik vin. društva:
Ivan Pavlič.

Poslano.

Ker sem že več ključavnic na apneni jami imel in so se iste po leti razbile, si nečem več takih stroškov delati. Ker bi pa nekaj apna le hotel za svojo rabo imeti, — najboljšo bi seveda bilo, da jame prazno imam, — prosim one, ki imajo servitute glede mojega apna, naj mi povejo, preden so apno iz moje jame vzeli. Rad bi imel zavest, da nimamo tatov v našem mestu.

Odličnim spoštovanjem
Posestnik šupe pod kapiteljnom.

štev. 9670.

Razglas.

S tukajšnjim razpisom z dne 27. julija t. l. štev. 8609 do dne 31. avgusta t. l. za vlaganje prošenj za sprejem učencev v deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu nastavljeni rok se podaljša

do 30. septembra t. l.

s prejšnjimi pripomnjami.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dné 28. avgusta 1897. (205)

Prodajalnico z eno sobo, kuhinjo in dvema kleti, proda po najnižji ceni, ali v najem odda na tri leta. Nahaja se na prav lepem prostoru pri farni cerkvi poleg šole. — Več pove lastnik Anton Hönigsmann v Semiču št. 31. (189—1)

Na prodaj je travnik, na katerem se nakosi devet vozov mrve, in tri njive za travnik pripravne. Cena se izve pri Neži Barič na Dobrovi pri Škocljanu. (196)

Tri bike švicke pasme proda za polovico vrednostne cene, proti istim pogoji, kakor jih veleslavni odbor oddaja, (209)

vodstvo dež. vin., sad. in poljed. šole na Grmu.

Št. 9750.

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo oddal letos jeseni iz deželne trtnice v Ljubljani

več tisoč cepljenih ameriških trt

in sicer za bela vina: kraljevina, rudeči španjol, gerganja, moslavina, plavec in beli burgundec; za črna vina: modra frankinja in žametasta črnina (modri Bolonjec).

Trte cepljenke oddajale se bodo **sto kosov po osem goldinarjev**. Revnejšim vinogradarjem, ki izkažejo s spričevalom, podpisanim od županstva in župnega urada, da so podpore potrebni, oddajale se bodo cepljenke po znižani ceni **4 gld. za sto kosov**.

Vinogradarji, kateri želé kupiti te cepljenke, naj se zglasé pri svojih županstvih najpozneje

do 20. septembra t. l.,

ter naj navedejo, koliko trt in katere vrste jih želé dobiti.

Županstva pa naj potem vse jim došle take prošnje predložé deželnemu odboru najpozneje **do 30. septembra t. l.**, ker se na pozneje došle prošnje ne bode oziralo. Vse take prošnje so koleka proste.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dné 24. avgusta 1897. (204—1)

P. T.

Opozarjam posestnike zemljišč in trgovce z lesom, da bom

meseca septembra tega leta prodajal na drobno svojo hosto

imenovano „Derganjski boršt“ ležečo mej Toplicam, Podljubnom, Valtovasjo, Jurkovasjo ter Praprečam. Iste je nad 400 oralov in se zdaj parcelira po jednom oralu.

Pogoji prodaje se bodo v dnevih prodaje naznačili in ti dnevi so začetkoma septembra t. l.

V Breitenau-u, dné 14. avgusta 1897.

(186—2)

Adolf grof Thurn.

Razglas.

V **četrtrek dne 2. septembra t. l.**
bo v Črnomlji

živinski semenj

ter se k obisku prodajalci in kupovalci vabijo.

Mestno županstvo v Črnomlji,

dné 26. avgusta 1897.

(200)

Schweiger.

Učenca, kateri ima veselje do trgovinske obrti, sprejemem v trgovino z raznolikim blagom v poduk. Star mora biti 14—15 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobrih starišev ter lepega vedenja. Zadnje šolsko spričevalo poslati je naprej na ogled. (207)

Jakob Šega, trgovec v Škocljanu. Dolenjsko.

Gostilna. V najem se odda z 1. oktobrom t. l. naprej na tri leta, že davno obstoječa, obče čislana gostilna v Šmarjeti h. št. 2. na Dolenjskem z vsem potrebnim, prav v dobrem stanu nahajajočim gospodarskim poslopjem, in ako se želi tudi kaj zemljišča poleg, pod prav ugodnimi pogoji. Natančneje se izvé pri lastniku Anton Weiss-u pošta Šmarjeta (Dolenjsko). (201-1)

Mizarskega pomočnika

išče Anton Peršina, mizarski mojster v Ločni pošta Novo mesto. (202)

Hiša na prodaj, pri cesti v Šmihel in spadajoča v Šmihel, novo zidana, krita z opeko, z dvema sobama, vežo, kletjo kravjim in prešičjim hlevom, ter pripravna tudi za gostilno, zraven tega spadajoče njive za 10 mernikov posetve in hoste. — Več o tem pové iz prijaznosti vredništvo „Dol. Novic“. (203-1)

Čvrstega učenca za prodajalnico, ki je dobro dovršil vsaj ljudsko šolo, išče Jan. Derganc, trgovec v Semiču št. 77. Prodaja se železo, usnje in špecerija. (188-2)

Kovačija pri Plantanu v Kandiji št. 36 je z vsem orodjem in s stanovanjem vred takoj v najem dati. — Več se izvé pri Andreju Agnitsch v Novem mestu.

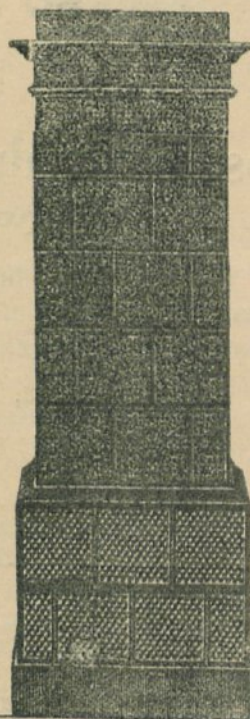
Male orglje s petimi spremeni

in
dva klavirja,

dobro ohranjena, sta po ceni na prodaj pri J. Pugeljnu v Novem mestu h. št. 82. (198)

Švicarska kotenina 20 kr.	Bela kotenina 12 kr.	Švicarska kotenina 20 kr.
Rujava kotenina 12 kr.	ZALOGA nepremočljivih plah za vozove, šter na meter za pokrivanje komatov kakor tudi nagrobnih vencev z napisi, vsakovrstnega manufakturnega blaga in šivalnih strojev priporoča po najnižjih cenah Josip Ogoreutz v Rudolfovem.	Rujava kotenina 12 kr.
	Švicarska kotenina 20 kr.	

Prva izdelovalnica peči bratov Appe v Kandiji pri Novem mestu

priporoča

prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih proti ognju trpežnih

lončenih peči

(88-10) in

štedilnih ognjišč,

kakor tudi

kopališč

z emailiranimi kahelcami.

Postavljanje se vestno, točno in po nizki ceni izvršuje.

Za dobro blago se jamči.

Vse blago se oddaja po kaj mogoče nizkih cenah, ter pō dogovoru tudi na obroke.

Mlin s štirimi tečaji in stopami, šestimi sobami, kuhinjo, kletjo, dvema hlevoma za živino in štirimi hlevi za svinje, njiva, obsejana z deteljo, prav pri hiši, kakor tudi velik lep vrt zasajen s sadnim drevjem. Vse je v dobrem stanu ter se proda vsleđ odpotovanja lastnice v Ameriko za možem. — Več pové lastnica Franciška Vovk v Kandiji št. 28 pri Novem mestu (pošta Novo mesto). (195-2)

Deset let obstoječo prodajalno v Kandiji bom od sedaj naprej ob nedeljah in praznikih zaprto imel; toraj prosim, da me slavno občinstvo blagovoli druge dneve počastiti. — V zalogi imam zraven špecerijskega blaga, usnje iz različnih tovarov, dobre trpežne podplate in vsake vrste blago za čevljarje. Spoštovanjem F. Krajec v Kandiji.

Dva krojaška pomočnika

sprejme takoj Franc Štrumbli v Valtli vasi pri Straži.

Kdo pije

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdo žubi okusno kavo, hoče s hrav ostati in si kaj prihraniti.

Singerjevi šivalni stroji

 so nepreklicno najbolji!

Isti dobivali se bodo od sedaj naprej po tovarniški ceni pri

**Jos. Medvedu preje Jan. Surz
v Novem mestu.**

Ob enem pa tudi naznanjam, da sem svojo prodajalno že z novim blagom založil in si bodem prizadeval, vsacega z najboljšim postreči.

Proseč zaupanja, se priporočam

s spoštovanjem

(206—1)

Jos. Medved,
preje Jan. Surz. Novo mesto.

Išče se cerkovnik,

ki mora biti ob enem tudi hlapec. Mezda po dogovoru. Nastop, ako mogoče s 1. oktobrom.

Več pri opraviščtvu „Dol. Novic“. (208)

Kovačnica v najem je oddati poleg mosta na Polju pri Toplicah po prav ugodni ceni. — Več se poizvé pri lastniku ravno tam.

Posestvo na prodaj!

Na sedanji mitnici (šrangi) ob veliki cesti v Mirnapeč (pri Štulat) na prodaj je takoj hiša, kjer je tudi gostilna, z vsemi gospodarskimi poslopji, šranga, njive za 16 mernikov posetve, gojzd, travnik in pašnik. — Več se izve pri lastniku ravno tam. (199—1)

Matija Žagar, Jablan, pošta Mirnapeč.

(187—2)

**Prodaja se iz največe
zaloge oblačilnega blaga**

Karol Barborič-a

v Novem mestu

od 1. avgusta naprej najboljše ženskeno in moško blago vsake vrste po tako nizki ceni, kakor do sedaj še nikoli.

Ker se tako nizke cene v resnici le malokdaj nahajajo, naj nobeden ne zamudi te zares redke ugodnosti.

 Zaloga znaša veliko tisoč goldinarjev.